

กรอบวิจัย

ด้านเกษตรและอาหาร 2564

“การพัฒนาผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหาร สุขภาพมูลค่าสูง”

ศ.ดร.ภาวิณี ชินะโชติ และ รศ.ดร.วาณี ชนเห็นชอบ
อนุกรรมการแผนงานกลุ่มเกษตรและอาหาร

ภาพรวมกรอบวิจัย

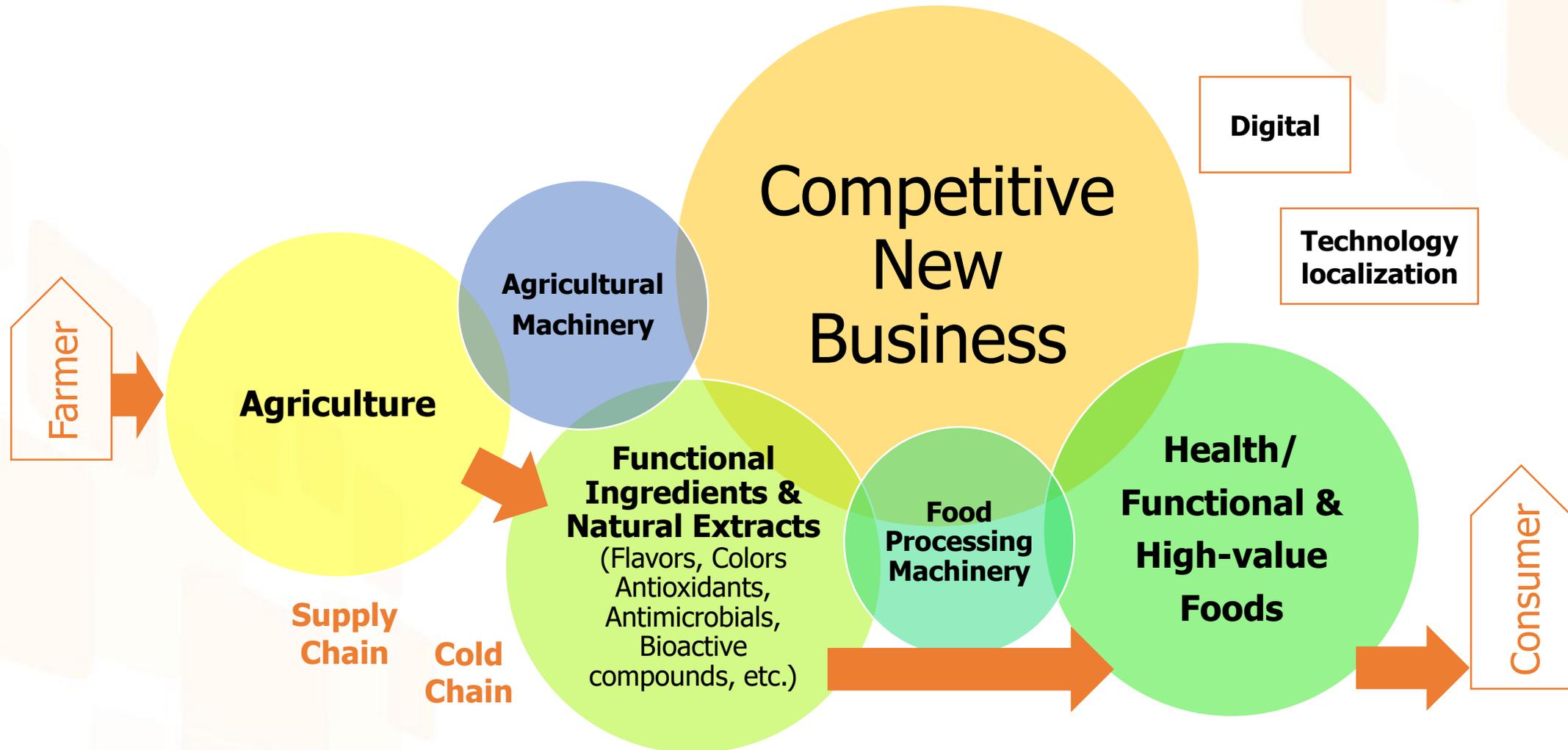
มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี ระบบการผลิต และเครื่องจักรกลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความยั่งยืน เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรและอาหาร สร้างมาตรฐานและความปลอดภัย, และสร้างผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง ที่สามารถขยายขนาดการผลิตออกสู่ตลาดเชิงพาณิชย์ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับสินค้าไทย

เป้าหมาย

เกิดอุตสาหกรรมด้าน Functional Ingredients, Functional Foods, เครื่องจักรกลการเกษตร และการแปรรูปอาหารที่ได้มาตรฐานสากล เช่น...

- อุตสาหกรรมการผลิตสารให้กลิ่นรส สีธรรมชาติ สารสกัดจากธรรมชาติมูลค่าสูง สารต้านออกซิเดชัน เป็นต้น
- อุตสาหกรรมอาหารสุขภาพ อาหารฟังก์ชัน อาหารสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม
- อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรและเครื่องจักรกลการแปรรูปอาหารที่ได้มาตรฐานสากล

งานวิจัยด้านเกษตรและอาหาร

Checklist

- ☑ เข้าข่ายโจทย์วิจัย
- ☑ สร้างผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง/อุตสาหกรรมใหม่
- ☑ TRL 4 ขึ้นไป (**ต้นแบบห้องปฏิบัติการ/Key elements demonstrated in laboratory environment/Technology development**)
- ☑ มีภาคเอกชนร่วมให้ทุน (In-cash/In-kind)
- ☑ นักวิจัยมีความเชี่ยวชาญสูงตรงสาขา
- ☑ งานวิจัยสามารถขยายขนาดการผลิตเพื่อออกสู่ตลาดเชิงพาณิชย์

เข้าข่ายโจทย์วิจัยหรือไม่????

งานวิจัยที่จะสนับสนุน ครอบคลุม....

1. การผลิตส่วนประกอบฟังก์ชัน (functional ingredients) และสารสกัดจากธรรมชาติที่มีมูลค่าสูง
2. การผลิตอาหารเพื่อสุขภาพและอาหารฟังก์ชัน (functional foods)
3. การผลิตผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าจากส่วนเหลือของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรและเทคโนโลยีการหมักเวียนของเหลือทิ้ง
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีศักยภาพทางการตลาดสูง ตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม
5. การผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรและการแปรรูปอาหารเชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐาน
6. การพัฒนาการจัดการห่วงโซ่อาหารและข้อมูลโภชนาการและอื่น ๆ ของสารประกอบอาหารเพื่อการเพิ่มศักยภาพการพัฒนาสูตร/ส่วนผสม (formulation) อาหารมูลค่าสูง (**ในส่วนของผลิตภัณฑ์วัตถุดิบเกษตร สวก. จะเป็นผู้พิจารณาการสนับสนุนทุน*)
7. การศึกษา พัฒนาระบบและมาตรฐานห่วงโซ่ความเย็น (cold chain) ที่มีประสิทธิภาพ
8. การประยุกต์เทคโนโลยีนำเข้าเพื่อใช้ประโยชน์ภายในประเทศ (technology localization)

Criteria ที่ใช้พิจารณา

1. ความสำคัญของงานวิจัย

- ผลกระทบ (Impact)
- เป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับแผนงาน และ OKRs ที่กำหนด

2. ความเหมาะสม

- วัตถุประสงค์
- แผนงานวิจัย
- งบประมาณ

3. ความเป็นไปได้ในการขยายผลเชิงพาณิชย์

- ระดับ Technology Readiness Level (TRL) และโอกาสในการใช้ประโยชน์จากผลงาน
- ความร่วมมือกับภาคเอกชน

4. โอกาสสำเร็จ

- หัวหน้าโครงการและทีมวิจัย
- ศักยภาพโดยรวมที่จะทำสำเร็จตามเป้าหมาย

แผนงาน

แผนงานตามประกาศ

1. การพัฒนาผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพมูลค่าสูง

OKRs

O3.10a พัฒนาและยกระดับความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ด้วยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

- KR3.10a.1 การลงทุนวิจัยและนวัตกรรมของผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรม S-Curves เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี
- KR3.10a.2 จำนวนผู้ประกอบการไทยขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรม S-Curves ที่ลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
- KR3.10a.3 การขาดดุลการชำระเงินทางเทคโนโลยี (Technology balance of payment) ลดลง 100,000 ล้านบาท

O3.10b ต่อยอดอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์และวางรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Economy)

- KR3.10b.1 มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากเศรษฐกิจ BCG (เกษตรและอาหาร การแพทย์สุขภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พลังงานและวัสดุชีวภาพ) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- KR3.10b.2 การจ้างงานแรงงานที่ใช้ความรู้และทักษะ (Knowledge Worker) ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย BCG เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1,000,000 ตำแหน่ง
- KR3.10b.3 วิสาหกิจฐานนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ BCG เพิ่มขึ้น 10,000 ราย
- KR3.10b.4 ปริมาณขยะลดลง 16.5 ล้านตันต่อปี

Ox.16 พัฒนาระบบ อววน. ให้เชื่อมโยงเป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดระบบนิเวศที่เอื้อต่อการตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ สร้างงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- KR 16.1 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันและบทบาทเชิงรุกของไทยในเวทีโลก ผ่านการยกระดับความร่วมมือด้าน อววน. กับต่างประเทศ ทั้งในระดับประเทศและระดับหน่วยงาน
- KR 16.3 มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงในพื้นที่เมืองนวัตกรรมในระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ECCi) เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ARIPOLIS 2) BIOPOLIS 3) SPACE KRENOVAPOLIS

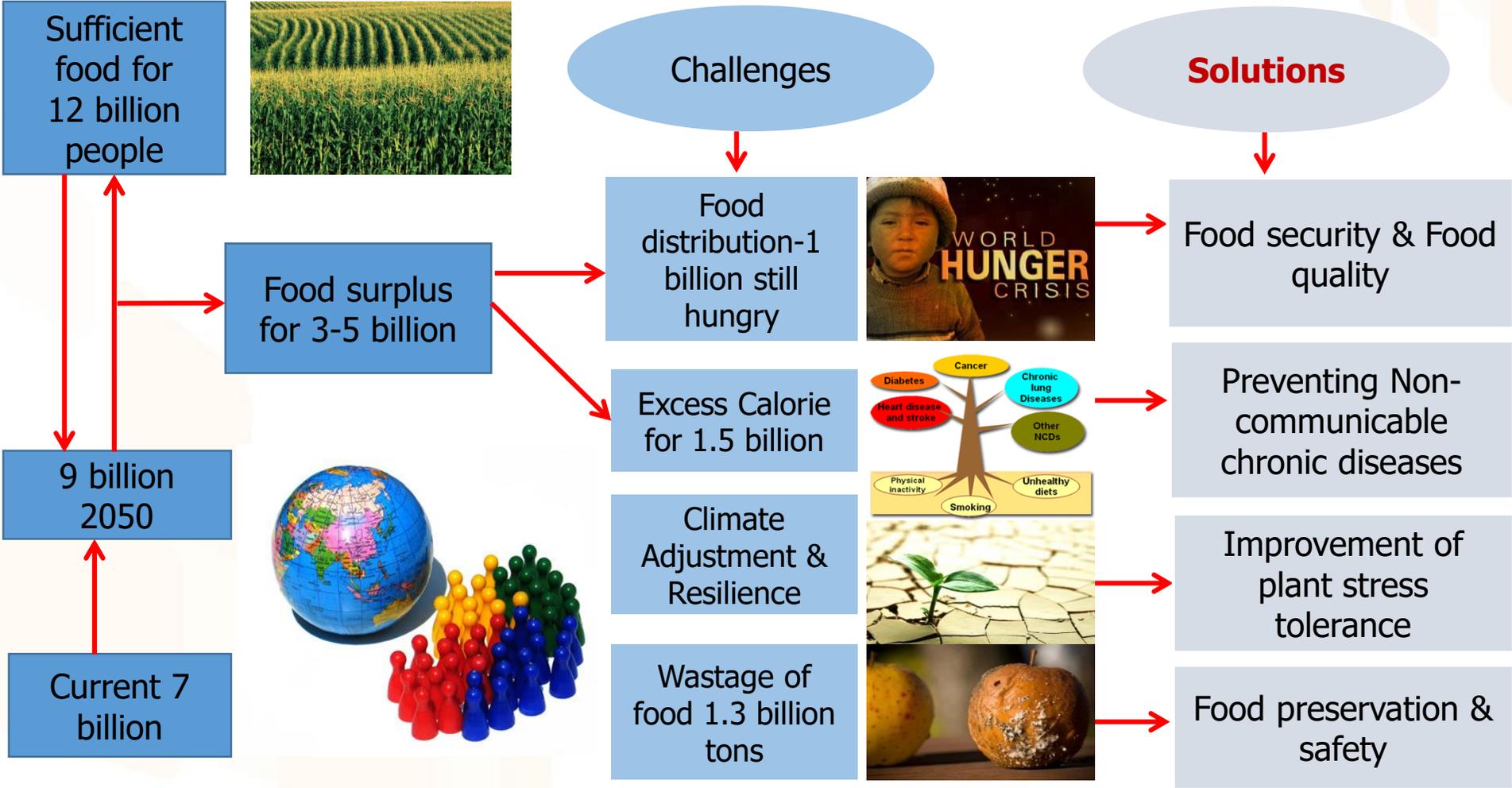

การพัฒนาผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อสุขภาพมูลค่าเพิ่ม

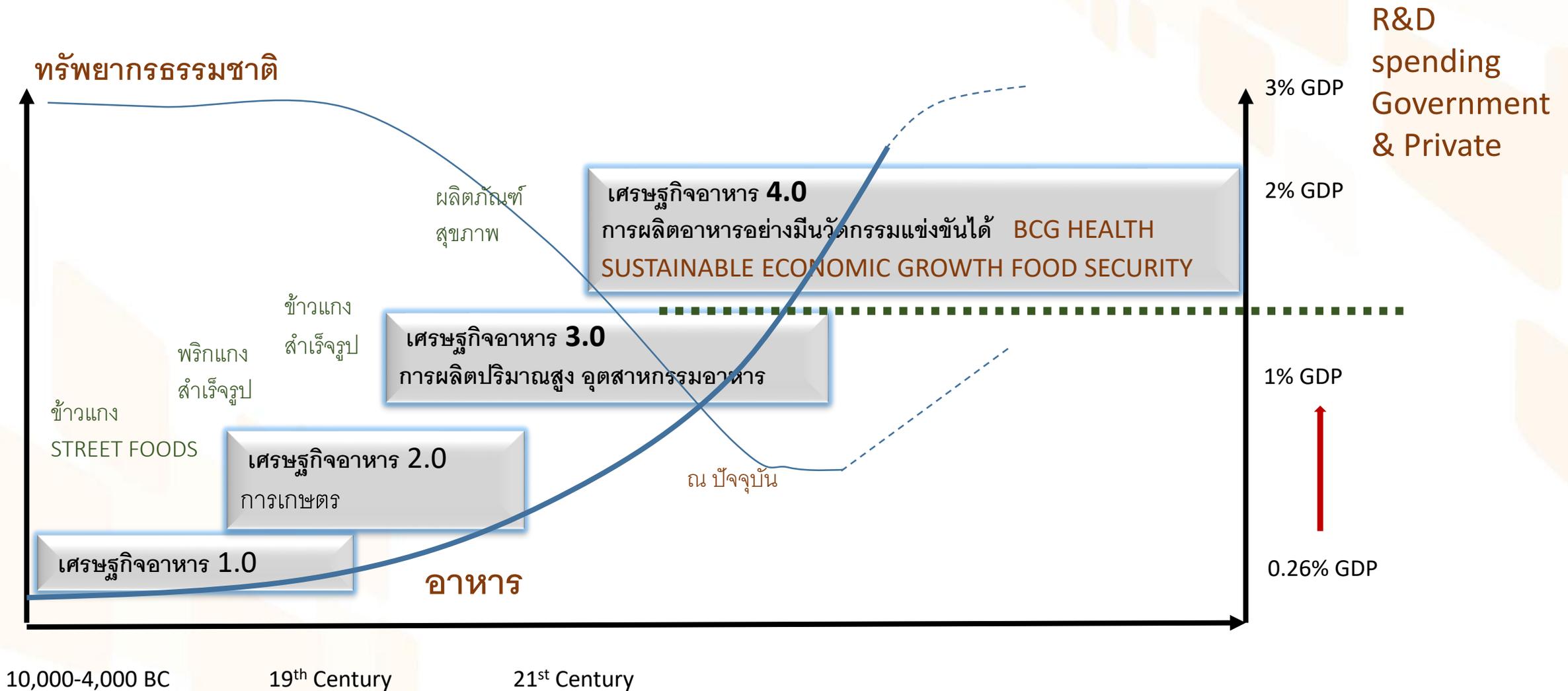
ศ ดร ภาวิณี ชินะโชติ

Emerging Global Challenges

การพัฒนาไทยแลนด์ 4.0 - อาหารเพื่อสุขภาพ

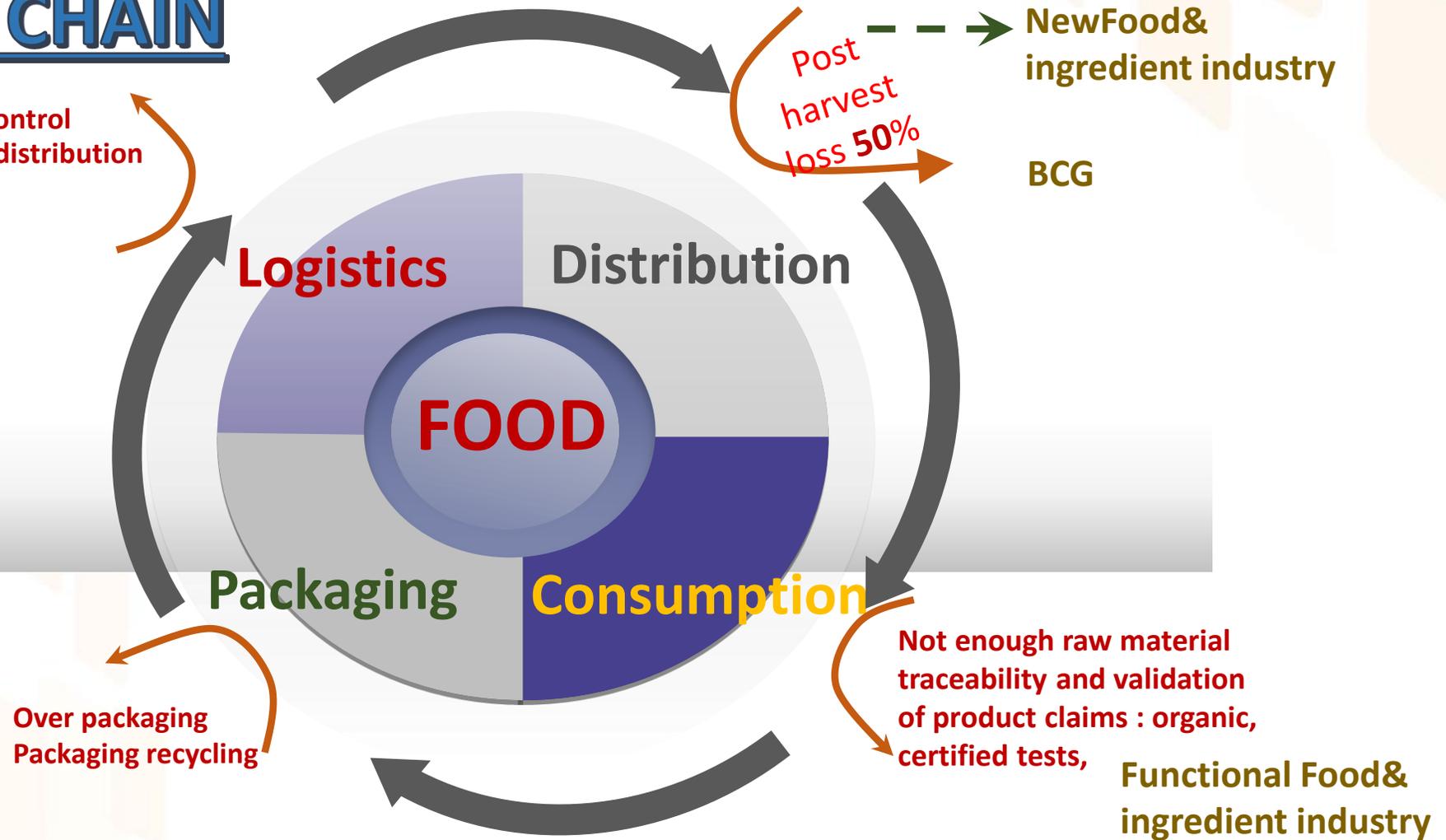

SUPPLY CHAIN

- Quality and safety control
- มาตรฐาน Warehouse and distribution system
- พนักงานในการขนส่งสูง

BCG

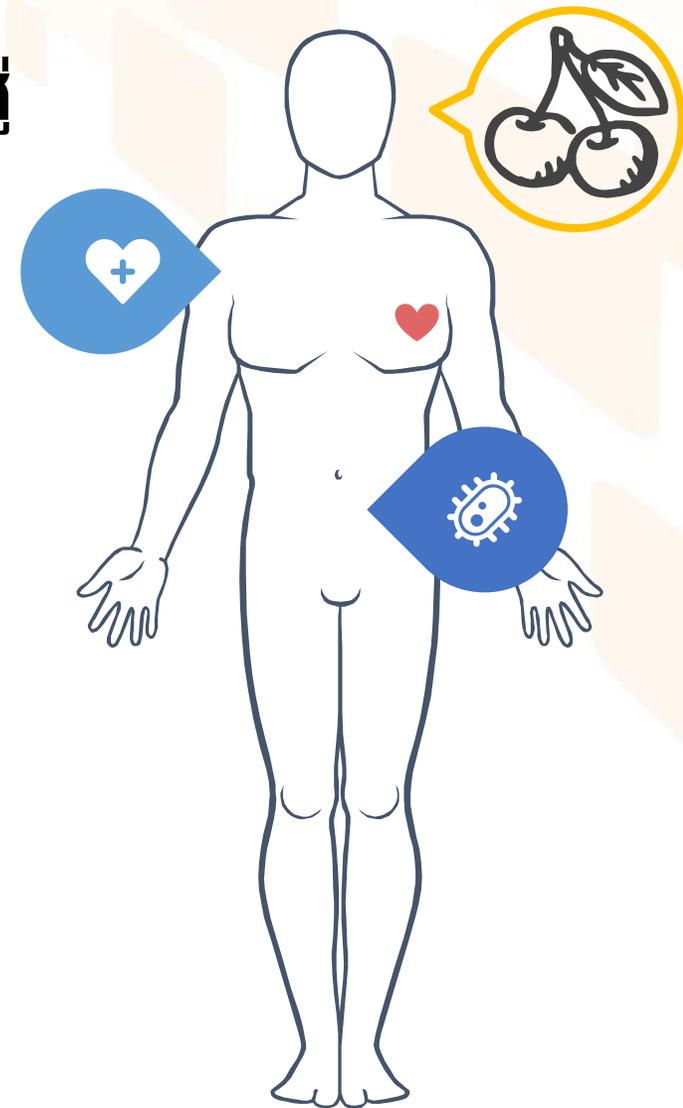
BCG

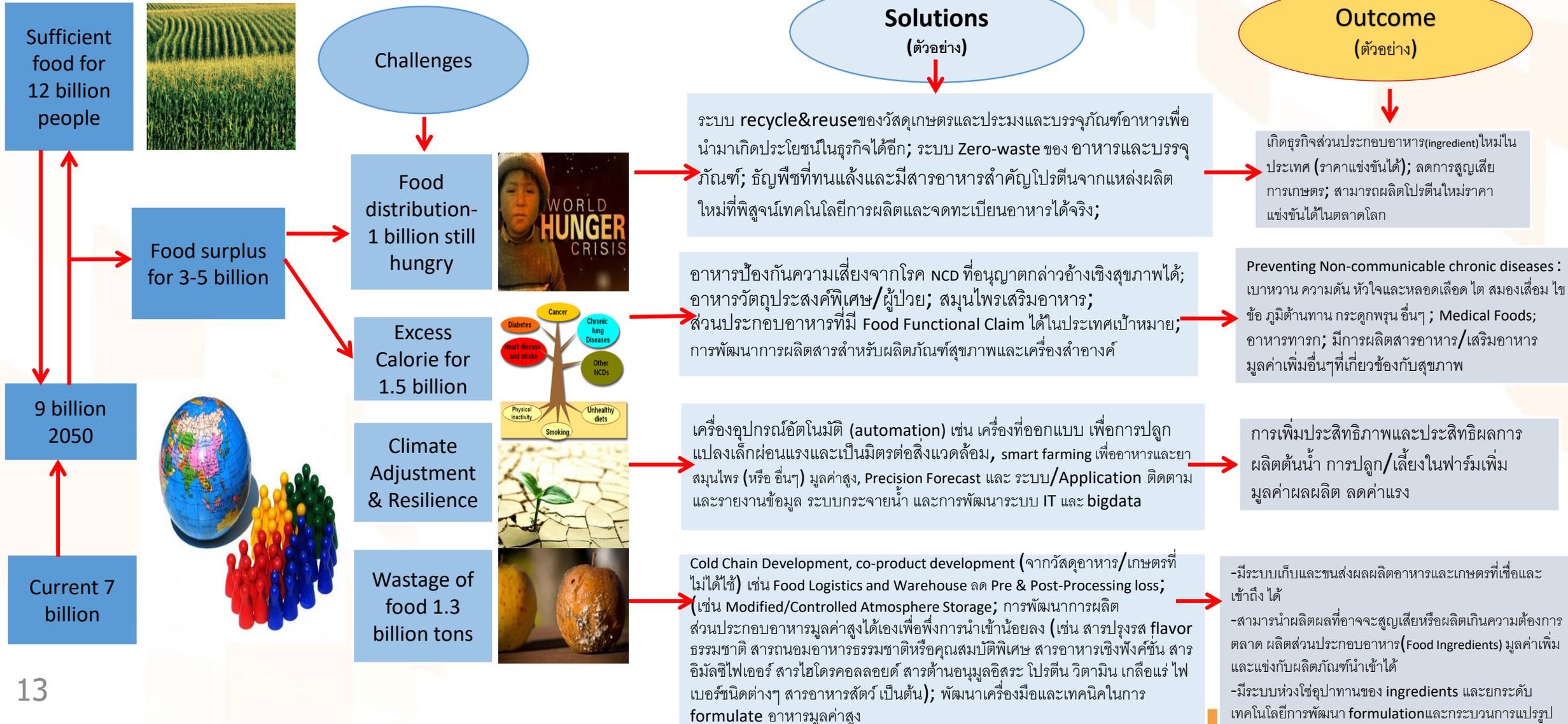
Big concept

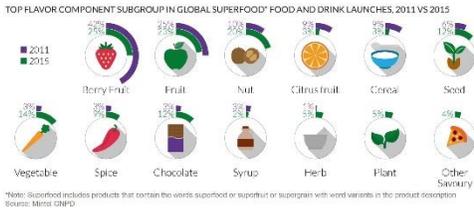
“อาหารและเกษตรกรไทยมั่นคงได้จะต้องสามารถพัฒนาสู่อาหารมูลค่าเพิ่ม อย่างมีประสิทธิภาพเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสุขภาพ และพัฒนาสู่ฐานรากของประชากร”

- ส่วนประกอบอาหาร (ingredients)
- สารอาหาร (nutrients, functional ingredients)
- อาหาร (food) และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (supplements)
- วัสดุเหลือใช้จากการผลิตอาหาร (co-products)
- ผลผลิตเกษตรกรที่มูลค่าตกต่ำเพราะผลิตเกินความจำเป็น หรือ ไม่สามารถเก็บได้นานหลังเก็บเกี่ยว (post-harvest, excess production)

Thailand Challenges

MARKET NEEDS

HEALTH CLAIM REVIEW
SAFETY REVIEW

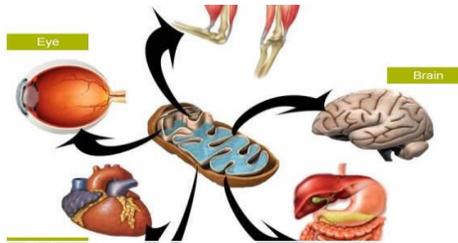
Regulatory Approval

BUSINESS DEVELOPMENT
MARKETING AND SALE

Functional Foods and their Design
PRODUCT FORMULATION-PROCESS DEVELOPMENT

IP - Patents, Trade Secrets

MECHANISM KNOWLEDGE

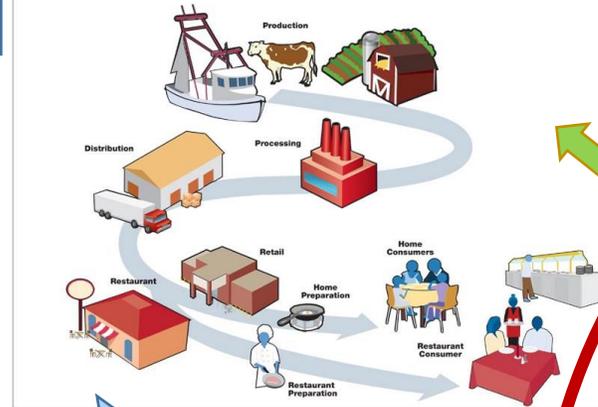

EFFECT ON HEALTH

Animal And Clinical Studies

PRODUCTION

PLANT TRIAL

GAP. Organic Trade secret

Photosynthesis

NO₃ Assimilation/
N₂ Fixation

ปริมาณสาร
สถานะที่เอื้อต่อการสะสม
สารสำคัญ

Local bioactive raw materials

ความคิดเห็นจากอนุกรรมการ ฯ

- ▶ สิ่งที่ต้องมีในโครงการเพื่อพิจารณาความเหมาะสม
  1. ความสำคัญ หรือเกณฑ์ความสอดคล้อง (Relevance) คือ โอกาสในการเกิด impact และสอดคล้องกับ OKRs ของ PMU-C
  2. ความเหมาะสม วัตถุประสงค์ชัดเจนและเหมาะสม ทันสมัย (เท่าทันสถานการณ์ธุรกิจและเทคโนโลยี) มีนักวิจัยครบตามหน้าที่และสาขาความเชี่ยวชาญดูจากประสบการณ์ แผนงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์งบประมาณเหมาะสมและคุ้มค่า
  3. ความเป็นไปได้ ต้องวิเคราะห์/พิสูจน์ว่าเทคโนโลยีที่เลือกมีโอกาสทำได้จริงด้วยราคาที่สามารถแข่งขันได้ cost-benefit และเทคโนโลยีทางเลือกมีอะไรที่ดีกว่าด้อยกว่า ควรวิเคราะห์ให้เห็นภาพ การวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด (ต้นทุน ช่องทาง/ความต้องการตลาด กำหนดตำแหน่งของสินค้า) และที่สำคัญคือ การมีเอกชนร่วมลงทุนหรือไม่ (In-cash, In-kind, มูลค่าการลงทุนร่วม) –business canvas

ความคิดเห็นจากอนุกรรมการ ฯ (ต่อ)

- ▶ สิ่งที่ต้องมีในโครงการเพื่อพิจารณาความเหมาะสม (ต่อ)
  4. โอกาสความสำเร็จของโครงการ – ประเมินคุณสมบัติทางความเชี่ยวชาญของหัวหน้าโครงการว่ามีความรู้และประสบการณ์เหมาะสม (track record) และระดับของเทคโนโลยี (TRL) ประสบการณ์และความสามารถเป็นหัวหน้าทีม
  5. ทีมเสนอโครงการ มีผลงานมาแล้วที่ TRL 4 ขึ้นไป คือมีการพิสูจน์และมีต้นแบบในห้องปฏิบัติการแล้ว และมีผลงานตีพิมพ์ และ/หรือ ส่งขอสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรหรือความลับทางการค้าแล้ว เหลือแต่พิสูจน์ใน โรงงานต้นแบบและในภาคสนาม การเก็บหลักฐานเพื่อขออนุญาต อย.
    - PMU-C ไม่สนับสนุนงานพื้นฐาน (fundamental research TRL<4)
    - ไม่ใช่ทุนสนับสนุนการบริการวิชาการทั่วไป
- 6. ความร่วมมือกับเอกชน มี KPI ของการทำงานภาคเอกชนที่ร่วมมือด้วยป็นทีมเดียวกันกับนักวิจัย เป็นหัวใจสำคัญสู่ความสำเร็จ เช่นการทดสอบเครื่องมืออุปกรณ์และทดสอบตลาดของผลิตภัณฑ์ การเตรียมความพร้อมภาคผลิต การจดทะเบียนอนุญาตจาก อย. เป็นต้น หากการร่วมมือมีทั้ง in-cash และ in-kind จะได้คะแนนสูงกว่า In-cash อย่างเดียว เป็นต้น
- 7. เครื่องจักรกลการเกษตรในพืชอุตสาหกรรมไทย จะมาทดแทนแรงงานแน่นอน ทั้งพืชอุตสาหกรรมใหญ่และขนาดย่อย

ความคิดเห็นจากอนุกรรมการ ฯ (ต่อ) **สิ่งที่ต้องการเป็นพิเศษ (Special Needs)**

1. Cold Chain Development ระบบการขนส่งอาหารจากชนบทเข้าเมือง ระบบเก็บผลผลิตอย่างควบคุมคุณภาพ ลดการสูญเสียหลังเก็บเกี่ยว เช่น Modified/Controlled Atmosphere Storage
2. **Close Product Development Gap** ในการพัฒนาอาหารด้วย formulation เพื่อให้ได้สารอาหาร (nutrients) ตามกำหนด ในกรณีที่ SME ยังขาดแคลนทั้งความรู้การ formulate สมการสารอาหาร (nutrition balance) การเข้าถึงฐานข้อมูลและวิจัยสารอาหารและโภชนาการ
3. **Close Food Ingredient Gap** ประเทศไทยเสียดุลย์การค้าด้านสารประกอบอาหารที่จำเป็นต่อการพัฒนาเทคโนโลยี ปัจจุบันนักวิจัยและ SME มีปัญหาความคล่องตัวในการสั่งสารประกอบอาหารปริมาณน้อย หรือสั่งตัวอย่างนำเข้า การได้มาซึ่งตัวอย่างเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น emulsifier colloids antioxidants flavors and fragrance รวมถึงการเข้าถึงโปรแกรมคำนวณ สามารถเสนอขอวิธีการจัดระบบเพื่อแก้ปัญหา และเคาะพัฒนาอุตสาหกรรม Food Ingredients ดังกล่าวได้
4. **Close Marketing Gap** การวิจัยตลาดเป็นจุดอ่อนหนึ่งของไทย โครงการต้องมีความชัดเจนในการวิจัยตลาดทางการค้าที่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลสำคัญโดยนักวิจัย (บริษัทเอกชนที่ร่วมมือ) ควรเตรียมอธิบายเพื่อความมั่นใจในธุรกิจที่อยู่ในแผนการพัฒนาธุรกิจของบริษัท
5. **Close Equipment Gap** เครื่องจักรกลการเกษตรในพืชอุตสาหกรรมไทย จะมาทดแทนแรงงานแน่นอน ทั้งพืชอุตสาหกรรมใหญ่ และขนาดย่อย ในวงกว้าง

We want The Dream Team

SMART Objectives of DREAM TEAM

Specific

ทำอะไร สำคัญในภาพใหญ่ และมี impact อย่างไร โจทย์มาจาก อุตสาหกรรม

Actionable

คิดมาแล้ว ว่าเทคโนโลยี และแผนงานทำสำเร็จได้

Timebound

Commit ตามเวลาที่กำหนด

Measurable

ได้อะไร วัดได้ อย่างไร ในทีมวิจัย ภาครัฐและเอกชน

Responsible

คนเก่งและรับผิดชอบเก่ง ทั้งทีม เอกชน สนใจ ร่วมมือจริง

PMU-C

THANK YOU